

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 12Ps/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4223200345
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Banghová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2024:4223200345.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou JUDr. Ivetou Banghovou v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXXX/XX, o návrhu na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom E. C., zastúpený opatrovníkom: Mesto Komárno, Komárno, Nám. Gen. Klapku 1 a procesným opatrovníkom F. G., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Komárno, takto

rozhodol:

D. A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom E. C., o b m e d z u j e v spôsobilosti na právne úkony v nasledovnom rozsahu:

- nie je spôsobilý uzatvárať akékoľvek jednostranné a viacstranné právne úkony,
- nie je spôsobilý nakladať s finančnými prostriedkami, najmä nie je spôsobilý preberať peňažné dávky a dôchodok,
- nie je spôsobilý nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom,
- nie je spôsobilý konať a rozhodovať vo veciach starostlivosti o svoj zdravotný stav, ako aj o umiestnení v zdravotníckom zariadení,
- nie je spôsobilý konať pred orgánmi štátnej správy a samosprávy,
- nie je spôsobilý konať vo veci zmeny bydliska a umiestnenia v sociálnom alebo inom zariadení.

Súd za opatrovníka obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony u s t a n o v u j e Mesto Komárno, Nám. gen. Klapku 1, Komárno, ktoré bude obmedzeného v spôsobilosti na právne úkony zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach v rozsahu jeho obmedzenia.

Opatrovník je p o v i n ť podávať písomnú správu o výkone funkcie opatrovníka príslušnému súdu vždy k 30.6. a k 31.12. v každom kalendárnom roku, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

Týmto sa m e n í rozsudok tunajšieho súdu 9Ps/13/2018-153 zo dňa 8.4.2019.

Súd štátu náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka – matka A. B. (ďalej len vyšetovaný) sa návrhom podaným na Okresný súd Komárno dňa 1.2.2023 domáhala rozšírenia obmedzenia spôsobilosti na právne úkony vyšetovaného. Na pojednávaní dňa 25.3.2024 uviedla, že jej bol doručený znalecký posudok MUDr. Jána Bernáta, MPH, z ktorého závermi súhlasí a žiada, aby rozšíriť obmedzenie spôsobilosti na právne úkony tak, ako to navrhuje znalec. Uviedla, že doposiaľ bol vyšetovaný obmedzený v spôsobilosti na právne úkony len v rozsahu konania a rozhodovania vo veciach starostlivosti o svoj zdravotný stav. Vyšetovaný je vo veľmi vážnom stave, chodil po celej republike až napokon s pomocou polície sa ho podarilo hospitalizovať v Košiciach a neskôr v Hronovciach. Vyšetovaný už nevie rozhodovať o svojich financiách, dôchodku a nevie si už vybavovať svoje osobné záležitosti. Uviedla, že vyšetovaný ju nerešpektuje a preto nie je ochotná a ani schopná byť jeho opatrovníčkou. Jeho otec má novú rodinu, dve deti a o vyšetovaného nemá záujem. Opatrovníkom nechcel byť ani pred piatimi rokmi, keď o ňom bolo prvý krát rozhodované. Nikto z rodiny nemá záujem o opatrovníctvo. Vyšetovaný má troch nevlastných súrodencov, pričom

dvaja sú ešte maloletí, z otcovej strany a ešte má jedného brata z jej predchádzajúceho manželstva, ktorý nejaví žiaden záujem o vyšetrovaného a opatrovníkom byť nechce. Preto žiadala, aby naďalej bolo opatrovníkom Mesto Komárno.

2. Procesná opatrovníčka Valéria Giesberg sa na pojednávanie nedostavila, doručenie predvolania mala riadne vykázané dňom 5.3.2024, svoju neúčast' neospravedlnila, preto súd s poukazom na ustanovenie § 180 CSP pojednával a rozhodol v jej neprítomnosti.

3. Opatrovník vyšetrovaného Mesto Komárno uviedol, že im bol doručený znalecký posudok ktorého závery nenamieta. Vyšetrovaný pochádza z Košíc, momentálne je umiestnený v Hronovciach. Na Mesto Komárno okrem trvalého pobytu nemá žiadne väzby. V Meste Komárno sa nezdržiava, fyzicky ho nikdy nevideli a aj jeho umiestnenie v Hronovciach bolo veľmi obtiažne. Uviedol, že nemá momentálne námietky voči tomu, aby zostali opatrovníkom vyšetrovaného, nakoľko nikto z rodiny a príbuzných opatrovníkom byť nechce.

4. Súd vykonal výsluch znalca, MUDr. Jána Bernáta, MPH, na pojednávaní dňa 25.3.2024, ktorý uviedol, že v plnom rozsahu sa pridrižiava záverov svojho znaleckého posudku. Vyšetrovaný trpí paranoídnou schizofréniou s procesuálnym rezíduom. Paranoídna schizofrénia patrí medzi najťažšie duševné poruchy a predstavuje závažné narušenie interpretácie reality. Posudzovaný trpí nepriaznivou priebehovou variantou s procesuálnym rezíduom, čo sú trvalé a nezvratné zmeny osobnosti a u posudzovaného spôsobujú neschopnosť predpokladať následky svojho konania a zmysluplne ho riadiť vo všetkých forenzne relevantných oblastiach. Doporučil vyšetrovaného obmedziť v spôsobilosti na právne úkony vo všetkých oblastiach, ktoré sú uvedené v závere znaleckého posudku. Vyšetrovaný síce je orientovaný časom a miestom, ale nie je schopný si vybavovať svoje osobné záležitosti a nechápe zmysel právnych úkonov. Je odkázaný na plnú starostlivosť druhej osoby.

5. Súd prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Levice dňa 13.2.2024 vypočul vyšetrovaného, nakoľko je dlhodobo hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Hronovce. Uviedol, že nesúhlasí s podaným návrhom jeho matky. Momentálne je už 7 mesiacov hospitalizovaný, už by išiel, je mu tam ťažko. Jeho matka sa lieči u psychiatra a má výkyvy nálad, berie drogy a požíva alkohol. Uviedol, že berie lieky, nechcel uviesť kde pracoval, momentálne je invalidný dôchodca. Jeho záľuby sú plávanie, behá po lekároch, lebo je vážne chorý, nevedel však uviesť meno svojho všeobecného lekára. O politiku sa zaujíma len všeobecne a podľa jeho názoru na jeho matku niekto tlačí, aby ho dala obmedziť v spôsobilosti na právne úkony.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, výsluchom vyšetrovaného, výsluchom znalca MUDr. Jána Bernáta, MPH, výsluchom opatrovníka Mesto Komárno, a oboznámením listinných dôkazov: rodný list vyšetrovaného, lekárskou správou na čl. 2, znaleckým posudku MUDr. Jána Bernáta, MPH, 23/2024 zo dňa 19.2.2024, správou opatrovníka zo dňa 12.1.2024 na čl. 82 – 84, pripojeným spisom tunajšieho súdu 9Ps/13/2018, najmä rozsudok na čl. 153 zo dňa 8.4.2019, ostatnými ku spisu pripojenými dokladmi, a na základe takto vykonaného dokazovania ustálil tento skutkový a právny záver:

7. Rozsudkom tunajšieho súdu 9Ps/13/2018-153 zo dňa 8.4.2019 bol A. B. obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu: nie je spôsobilý konať a rozhodovať vo veciach starostlivosti o svoj zdravotný stav. Za opatrovníka bolo ustanovené Mesto Komárno, so sídlom Komárno, Nám. gen. Klapku 1 v rozsahu jeho obmedzenia. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31.5.2019.

8. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

9. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

10. Podľa § 10 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

11. Podľa § 231 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o

- a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony,
- c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

12. Podľa § 243 ods. 1 a 2 CMP, súd vyslúchne osobu, o ktorej spôsobilosti koná. Súd výsluch uskutoční spôsobom, ktorý je vhodný a primeraný s ohľadom na zdravotný stav. Ak je výsluchu na ujmu zdravotného stavu, možno od výsluchu upustiť. Súd v takom prípade osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná, vzhľadne.

13. Podľa § 244 CMP, súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

14. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

15. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

16. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

17. Podľa § 27 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1).

18. Súd pri rozhodovaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony musí dôsledne dbať na to, aby osoby neboli obmedzované vo väčšom rozsahu ako je to nevyhnutne potrebné. Rozhodovanie o obmedzení, prípadne vrátení spôsobilosti na právne úkony hlboko zasahuje do osobnej a právnej sféry človeka a do jeho práv garantovaných Ústavou SR. Jeho cieľom je predovšetkým poskytnúť ochranu osobám, ktoré pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie sú schopné vykonávať žiadne, alebo niektoré právne úkony. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je opatrením v záujme tých, ktorí nemajú možnosť svoje konanie ovládať, alebo jeho následky posúdiť. Súd pri určení rozsahu obmedzenia musí preto prihliadnuť k okolnostiam konkrétneho prípadu a postihnúť týmto obmedzením len tú oblasť životných situácií občana, pre ktorého je to nutné v záujme ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, ako aj v záujme spoločnosti. Pri formulácii výroku rozsudku určujúceho rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony je potrebné mať na zreteli, že ide o opatrenie, ktoré má chrániť a v žiadnom prípade nie poškodzovať, alebo ohrozovať záujmy občana.

19. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že vyšetrovaný A. B. je na základe rozsudku Okresného súdu Komárno 9Ps/13/2019-153 zo dňa 8.4.2019 bol A. B. obmedzený v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu: nie je spôsobilý konať a rozhodovať vo veciach starostlivosti o svoj zdravotný stav. Za opatrovníka bolo ustanovené Mesto Komárno, so sídlom Komárno, Nám. gen. Klapku 1 v rozsahu jeho obmedzenia. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31.5.2019. Zo znaleckého posudku E. H. I., E., č. 23/2024 zo dňa 19.2.2024 súd zistil, že vyšetrovaný trpí paranoidnou schizofréniou s procesuálnym reziduom. Porucha je trvalá, doživotná. Vhodnou liečbou je hypoteticky možné zabrániť niektorým prejavom poruchy navonok. Vyšetrovaný sa vie orientovať v čase a priestore a jeho rozumové schopnosti mu umožňujú poznať hodnotu peňazí, avšak vplyvom duševnej poruchy nie je schopný s nimi zmysluplne nakladať. Neuvedomuje si obsah a význam právnych úkonov. Duševná porucha robí vyšetrovaného nespôsobilým na právne úkony v oblasti nakladania s financiami, hnutelným a nehnuteľným majetkom, vrátane vstupovania do zmluvných vzťahov, z ktorých vyplýva finančné alebo iné majetkové plnenie, ďalej v oblasti udelenia informovaného súhlasu s poskytnutím zdravotnej starostlivosti a sociálnej služby, v oblasti komunikácie s orgánmi štátnej správy a samosprávy, v oblasti pasívneho volebného práva, ďalej v oblasti uzatvárania manželstva a adopcie detí, v oblasti vedenia motorového vozidla a v oblasti nosenia a držania zbraní a streliva. Vyšetrovaný vzhľadom na svoj duševný stav nie je schopný cieľavedome konať a posúdiť následky svojho konania. Jeho zdravotný stav si vyžaduje pravidelný príjem liekov, ktoré

si nie je schopný sám dávkovať. Vzhľadom na svoj zdravotný stav môže byť vyšetrovaný nebezpečný pre seba a pre svoje okolie. Z výpovede navrhovateľky – matky vyšetrovaného, ako aj z obsahu jej písomných podaní je zrejmé, že má veľké problémy s vyšetrovaným, ktorý ju absolútne nerešpektuje, túla sa v obvode viacerých miest, nevie hospodáriť so svojim dôchodkom, ničí jej majetok v Košiciach aj vo Filakove a má veľké problémy aj s jeho hospitalizáciou. Z výpovede vyšetrovaného je zrejmé, že si neuvedomuje obsah a význam jednotlivých právnych úkonov. S poukazom na závery znaleckého posudku, na závažný zdravotný stav vyšetrovaného, súd zmenil pôvodné rozhodnutie a obmedzil vyšetrovaného v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Toto obmedzenie pokrýva všetky oblasti, ktoré navrhol znalec, najmä bude možné vybaviť pre vyšetrovaného zmenu jeho bydliska späť do Košíc, kde má rodinu a v rámci toho kraja ho aj umiestniť v sociálnom zariadení, pretože jeho pobyt sa neustále strieda a nie sú takto zabezpečené jeho základné životné potreby a najmä zdravotná starostlivosť. Doposiaľ bolo opatrovníkom vyšetrovaného Mesto Komárno, ktoré nenamietalo, aby zatiaľ aj ostalo jeho opatrovníkom, nakoľko nikto z rodiny a príbuzných o opatrovníctvo nemá záujem. Preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

20. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát. Vzhľadom na závery tohto konania súd štátu nepriznal náhradu trov konania pozostávajúcich zo zaplatenej odmeny znalkyne.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou Okresného súdu Komárno na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 358 Civilného sporového poriadku, odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.